

Тимохов Олександр Володимирович (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент, докторант кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського.

ПАНОРАМНЕ МИСЛЕННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ЦІННІСНОЇ СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Звичайно, аксіологічна сфера поняття досить широке. Проте в ній досить нескладно виділити найбільш важливі та суспільно-значимі складові.

Окрім вітальних цінностей, до них відносяться основні права і свободи особистості та громадянина: свобода вибору, свобода пересування, свобода економічної діяльності, свобода совісті, право на мирні зібрання, свобода слова та свобода вільно отримувати інформацію.

Справді, в сучасному розвиненому інформаційному суспільстві, до якого Україна загалом успішно намагається долучитися, свобода вільного доступу до публічної інформації давно стала одною з визначних цінностей суспільного буття.

На превеликий жаль останні законодавчі ініціативи Українського істеблїшменту пов'язані з блокуванням найбільш затребуваних Російських Інтернет ресурсів ідуть абсолютно всупереч Європейським цінностям та принципам вільного громадянського суспільства.

Вільно та самостійно мисляча особистість характеризується перш за все критичним відношенням до всього доступного їй спектру інформаційних потоків. І якщо цей спектр штучно звужується, то і критична оцінка притупляється, або й взагалі атрофується.

Особистість з атрофованою, однобокою критичною оцінкою суспільних процесів, апріорі не можна назвати вільно мислячою і креативною. В умовах гібридної війни, в тому числі і інформаційної, дуже важливо створити умови для розвитку саме критично мислячої особистості, здатної робити абсолютно свідомі висновки на основі всіх, навіть упереджено-заангажованих чи відверто-ворожих інформаційних потоків.

Штучне звуження свідомого доступу до інформаційного простору може привести лише до звуження поля свідомості і зниженню імунітету до інформації відвертого, або завуальованого пропагандистського характеру.

Панорамне мислення, що базується на панорамному сприйнятті, саме і дає змогу подолати вузькість поля свідомості та вийти за межі певної жорсткої схеми міркувань, з задалегідь відомими висновками.

Зорове сприйняття панорами давало багатьом авторам можливість використовувати інтуїтивну зрозумілість панорамного мислення в просторовому, або узагальненому просторовому значенні, не визначаючи його. [1].

Саме поняття – “зорова панорама”, передбачає відмову від концентрації уваги на певному об'єкті та ігнорування периферійного бачення. Панорамність дає можливість одномоментно, або на протязі певного періоду сприймати не лише окремі, або відокремлені об'єкти чи процеси, а й цілий комплекс супутніх їм об'єктів та процесів, що так чи інакше, можуть взаємодіяти з останніми та чинити на них вплив.

Мислячий суб'єкт, в процесі сприйняття реальності, намагається сконцентрувати свою увагу на певній зоровій картинці, певному звуковому або інформаційному потоку, а відтак і використати для їх аналізу найбільш доступну та зрозумілу схему. Що і характеризує тунельність, або одотрековість процесу мислення. Панорамність, навпаки, дає можливість вихопити з реальності максимально широкий комплекс подій і процесів, для аналізу яких, вже не достатньо одного обраного метода, або схеми. Суб'єкт стає вимушений їх або комбінувати, або модифікувати. Таким чином, результати мислячої діяльності перестають бути передбачуваними, набувають ознак оригінальності та новизни, і дійсно, в ряді

випадків, можуть створювати нові, а іноді і новітні контексти бачення процесу розвитку соціального середовища.

Список використаної літератури

1. Трацякоу, У. Криминальний діагноз: узкоумие [Електронний ресурс] / У. Трацякоу. – Режим доступу: http://inteltech.iatp.by/ped_draft.html – Заголов. з екрану.